

Dárce

metodika k pracovním listům

Obálka 1

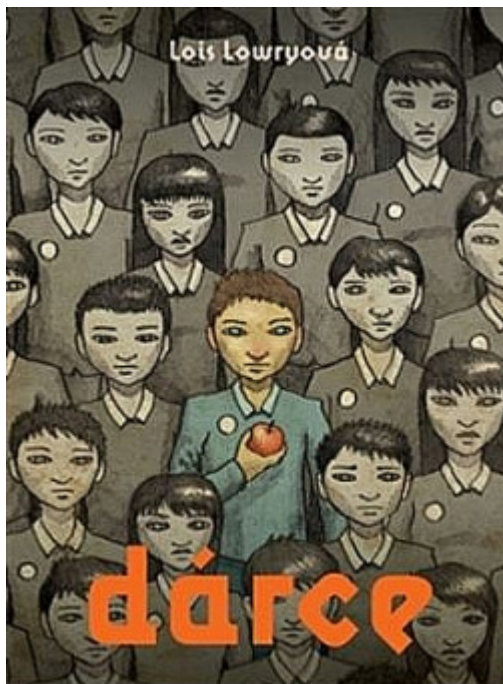
předvídání podle ilustrace

Záměrně není vidět název knihy. Žáci se podle obálky snaží předvídat, o čem by kniha/příběh mohl být. Změřujeme se na postavy (děti), vzhled postav (černobílé, jedna barevná, postavy si jsou podobné, stejné oblečené x barevná postava - odlišnost od zbytku) atd.

Obálka 2

předvídání podle názvu

Předvídáme dál, ale upravíme náš prvotní odhad podle názvu knihy. Kdo co komu daruje? Bude darem nakreslené jablko? Bude vůbec jablko hrát nějakou roli?

1. kapitola

modelování čtení

Učitel pozvolna čte text a komentuje, co ho zrovna při čtení napadá. Je potřeba, aby učitel komentoval opravdu co nejvíc (možná až přehnaně), aby žáci věděli, jakým způsobem pak budou pracovat.

Vhodné je klást si otázky a uvádět na ně různé možné odpovědi. Ukázat, že na otázku není nutné hned najít odpověď. Otázka pouze vyvstala a třeba na ni odpověď nalezneme později.

Je možné, že žáci budou chtít sdělovat své odpovědi, své názory apod. Pokud se to objeví ve větší míře, může učitel přerušit modelování a vyzkoušet takové čtení rovnou se žáky. Záleží však na vyspělosti žáků dané třídy. V případě potřeby je možné vytvořit se slabší skupinkou čtenářský kroužek, kde dál bude učitel čtení modelovat.

2. - 5. kapitola

A. čtení kapitol metodou podvojného deníku

Učitel nejprve seznámí žáky s metodou podvojného deníku. Pomůže jim právě modelování z 1. kapitoly. Ale i tak je potřeba průběžně poskytnout pomoc slabším žákům, kteří by si s podvojným deníkem nemuseli umět poradit.

B. trojný deník na 1 kapitolu + název kapitoly

Třída se rozdělí na 8 skupin (každá kapitola bude zastoupena 2x). Zástupce skupiny si vylosuje kapitolu, nad kterou se budou ve skupině zamýšlet - forma trojného deníku. Dále přemýšlejí o názvu pro svou kapitolu.

Na závěr před třídou prezentují 3 poznámky k dané kapitole (mohou uvést momenty, nad kterými se shodli, nebo naopak neshodli a pochopili je jinak apod.). Uvedou též název pro kapitolu. Zde by se měla skupina shodnout.

Druhá skupina se stejnou kapitolou by měla uvést další 3 (pokud možno jiné) poznámky. Je možné též skupiny se stejnou kapitolou vyvolávat napřeskáčku, aby si druhá skupina nepřipadala ošizená, pokud by jí první skupina "sebrala" stejné poznámky.

C. reflexe + název kapitoly

The worksheet is titled "LOIS LOWRYOVÁ" at the top. Below the title is a horizontal line, followed by the word "Dárce" in a large, bold, italicized font. Underneath "Dárce" is the subtitle "reflexe a názvy kapitol". Below this, there are three columns, each with a header "KAPITOLA 2", "KAPITOLA 3", and "KAPITOLA 4" respectively. Each column contains a large, empty rectangular box for writing. At the bottom of the page, there is a fourth header "KAPITOLA 5" followed by a wide, empty rectangular box for writing. The entire page is framed by a light blue border.

Pracovní list 1

Žáci vyplní PL 1 - napíšou reflexi ke každé kapitole a uvedou svůj vlastní název kapitoly (mohou se inspirovat názvy, které padly při prezentaci kapitol, ale mohou samozřejmě využít své vlastní nápady).

Reflexe může působit (a často působí) některým žákům poměrně velké obtíže. Reflexi zaměňují za reprodukci děje či za jakousi recenzi. V tomto případě musí učitel velmi trpělivě vysvětlovat, co reflexe znamená, co je její podstata. Pokud obtíže přetrvávají, vybere společně se žákem jeden nosný moment (obvykle ten, který si žák

sám vybere, ale i s tím musí učitel někdy pomoci) a na něm zkusí reflexi pomocí rozhovoru učitel-žák sestavit.

Následuje čtení dalších kapitol, až do konce 9. kapitoly. Opět metodou podvojného deníku.

1. - 9. kapitola

práce po čtení (bez textu)

§ **Dárce**
Kapitoly 1 - 9
Zapište pravidla, kterými
se společenství musí řídit.

Pracovní list 2

Žáci vytvoří skupiny po 4. Bez nahlížení do textu se snaží vzpomenout si na co nejvíce pravidel, která jsou předepsaná ve společenství.

Po uplynutí času (cca 10 minut) se skupiny postupně střídají a každá uvede 1 pravidlo. Ostatní si dopisují (jinou barvou), pokud dané pravidlo nemají.

Následuje diskuze nad pravidly. Diskuzi je potřeba věnovat dostatečný čas - co je na pravidlech dobře, co je na pravidlech špatně, proč je to špatně atd. Chtěli byste žít v takové společnosti? Jsou lidé v takové společnosti spokojení? atd.

6. - 10. kapitola

práce s textem

Dárce

kapitoly 6, 7, 8, 9

Zaznamenejte, jakými změnami obyvatelé společenství do 12 let procházejí.

A vertical column of 12 numbered circles (1 to 12) is positioned on the left side of the page. Each circle is connected to a horizontal line extending to the right, providing a space for notes or observations corresponding to each year.

Pracovní list 3

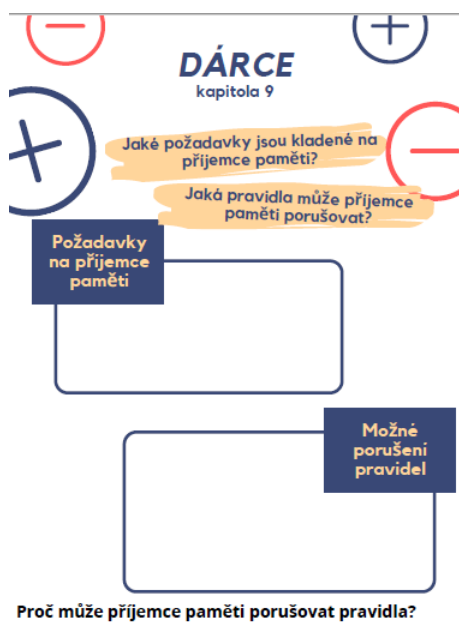
Je potřeba se znovu vrátit k textu a poznámkám (viz podvojný deník) a zaznamenat změny, které čekají lidi v určitém věku. Kolečka v bublinách představují roky dítěte. Některé řádky budou vynechané, protože údaj v knize není. Tuto skutečnost prozatím žákům nesdělujeme.

Následuje diskuze nad "řádem" života. Ideální je, pokud se žákům podaří ho propojit s pravidly, s nimiž pracovali v přechozím pracovním listě.

9. kapitola

usuzování + výběr a třídění informací

Čtení kapitoly předchází diskuze o tom, co si představíme pod povoláním “příjemce paměti”. Snažíme se dát názory do souvislosti s již nabytými znalostmi o společenství.

Žáci vybírají pouze určité informace a třídí je. Tato aktivita nepůsobí žádné velké obtíže. Náročná není ani jediná otázka.

Diskuze o povolání "příjemce paměti" obvykle též nepůsobí větší problémy. Žáci jsou již zvyklí se problému společně bavit, hledat souvislosti, argumentovat či obhájit jiný názor.

10. - 20. kapitola

výběr a třídění informací + vlastní názor

DÁRCE

kapitoly 10 - 20

Jaké jsou výhody a nevýhody povolání "příjemce paměti". Co si o tomto povolání myslíš ty? Pokus se uvést jak klady, tak zápory.

výhody/klady	nevýhody/zápory	vlastní názor

Pracovní list 5

Žáci vyplňují pracovní list při četbě jednotlivých kapitol. Snaží se konfrontovat sebe sama, pokud by se ocitli v této situaci (byli by vybráni jako příjemce paměti).

21. - 23. kapitola

hledání odpovědí, porozumění textu

DÁRCE

KAPITOLY 21, 22, 23

Odpovězte na otázky:

- Proč se Jonas rozhodl zorganizovat útek jinak? Co se změnilo?
- Z čeho měl Jonas při útěku největší strach a proč?
- Dostává se Jonas ze svého společenství? Podle čeho to poznáme?
- Dostane se Jonas jinam?

• Jak podle vás končí tento román. Jakými způsoby je možné vysvětlit otevřený konec?

Pracovní list 6

Žáci mohou vypracovat pracovní list při četbě nebo až po přečtení. Necháme jim svobodnou volbu, někdy se nemohou od textu odtrhnout a nechtějí přerušovat čtení. Konec příběhu je možné vnímat různě. Na jednu interpretaci (zelené pole) musí přijít každý žák, společně se potom bavíme o dalších možných “koncích”, tj. interpretacích. Jednotlivé varianty nehodnotíme, pouze zapisujeme. Můžeme žáka vyzvat, aby svou interpretaci ostatním vysvětlil, popř. naznačil, jak by se mohl příběh odvíjet ve druhém díle.

Shrnutí

porozumění textu

DÁRCE		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
ANO ☐	QR KÓD	NE ☐
		
• Běžná		
<ol style="list-style-type: none">1. Věty v textu začínají velkým písmenem.2. Věty se od sebe oddělují tečkou.3. Každá věta začíná novou řádkou.4. Každá věta začíná novou řádkou.5. Každá věta začíná novou řádkou.6. Každá věta začíná novou řádkou.7. Každá věta začíná novou řádkou.8. Každá věta začíná novou řádkou.9. Každá věta začíná novou řádkou.10. Každá věta začíná novou řádkou.11. Každá věta začíná novou řádkou.12. Každá věta začíná novou řádkou.13. Každá věta začíná novou řádkou.14. Každá věta začíná novou řádkou.15. Každá věta začíná novou řádkou.16. Každá věta začíná novou řádkou.17. Každá věta začíná novou řádkou.18. Každá věta začíná novou řádkou.19. Každá věta začíná novou řádkou.20. Každá věta začíná novou řádkou.		
• Slova		
<ol style="list-style-type: none">1. Slova v textu začínají velkým písmenem.2. Slova v textu začínají velkým písmenem.3. Slova v textu začínají velkým písmenem.4. Slova v textu začínají velkým písmenem.5. Slova v textu začínají velkým písmenem.6. Slova v textu začínají velkým písmenem.7. Slova v textu začínají velkým písmenem.8. Slova v textu začínají velkým písmenem.9. Slova v textu začínají velkým písmenem.10. Slova v textu začínají velkým písmenem.11. Slova v textu začínají velkým písmenem.12. Slova v textu začínají velkým písmenem.13. Slova v textu začínají velkým písmenem.14. Slova v textu začínají velkým písmenem.15. Slova v textu začínají velkým písmenem.16. Slova v textu začínají velkým písmenem.17. Slova v textu začínají velkým písmenem.18. Slova v textu začínají velkým písmenem.19. Slova v textu začínají velkým písmenem.20. Slova v textu začínají velkým písmenem.		

DÁRCE		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
ANO ☐	QR KÓD	NE ☐
• Běžná		
<ol style="list-style-type: none">1. Věty v textu začínají velkým písmenem.2. Věty se od sebe oddělují tečkou.3. Každá věta začíná novou řádkou.4. Každá věta začíná novou řádkou.5. Každá věta začíná novou řádkou.6. Každá věta začíná novou řádkou.7. Každá věta začíná novou řádkou.8. Každá věta začíná novou řádkou.9. Každá věta začíná novou řádkou.10. Každá věta začíná novou řádkou.11. Každá věta začíná novou řádkou.12. Každá věta začíná novou řádkou.13. Každá věta začíná novou řádkou.14. Každá věta začíná novou řádkou.15. Každá věta začíná novou řádkou.16. Každá věta začíná novou řádkou.17. Každá věta začíná novou řádkou.18. Každá věta začíná novou řádkou.19. Každá věta začíná novou řádkou.20. Každá věta začíná novou řádkou.		
• Slova		
<ol style="list-style-type: none">1. Slova v textu začínají velkým písmenem.2. Slova v textu začínají velkým písmenem.3. Slova v textu začínají velkým písmenem.4. Slova v textu začínají velkým písmenem.5. Slova v textu začínají velkým písmenem.6. Slova v textu začínají velkým písmenem.7. Slova v textu začínají velkým písmenem.8. Slova v textu začínají velkým písmenem.9. Slova v textu začínají velkým písmenem.10. Slova v textu začínají velkým písmenem.11. Slova v textu začínají velkým písmenem.12. Slova v textu začínají velkým písmenem.13. Slova v textu začínají velkým písmenem.14. Slova v textu začínají velkým písmenem.15. Slova v textu začínají velkým písmenem.16. Slova v textu začínají velkým písmenem.17. Slova v textu začínají velkým písmenem.18. Slova v textu začínají velkým písmenem.19. Slova v textu začínají velkým písmenem.20. Slova v textu začínají velkým písmenem.		

DÁRCE		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
ANO ☐	QR KÓD	NE ☐
• Běžná		
<ol style="list-style-type: none">1. Věty v textu začínají velkým písmenem.2. Věty se od sebe oddělují tečkou.3. Každá věta začíná novou řádkou.4. Každá věta začíná novou řádkou.5. Každá věta začíná novou řádkou.6. Každá věta začíná novou řádkou.7. Každá věta začíná novou řádkou.8. Každá věta začíná novou řádkou.9. Každá věta začíná novou řádkou.10. Každá věta začíná novou řádkou.11. Každá věta začíná novou řádkou.12. Každá věta začíná novou řádkou.13. Každá věta začíná novou řádkou.14. Každá věta začíná novou řádkou.15. Každá věta začíná novou řádkou.16. Každá věta začíná novou řádkou.17. Každá věta začíná novou řádkou.18. Každá věta začíná novou řádkou.19. Každá věta začíná novou řádkou.20. Každá věta začíná novou řádkou.		
• Slova		
<ol style="list-style-type: none">1. Slova v textu začínají velkým písmenem.2. Slova v textu začínají velkým písmenem.3. Slova v textu začínají velkým písmenem.4. Slova v textu začínají velkým písmenem.5. Slova v textu začínají velkým písmenem.6. Slova v textu začínají velkým písmenem.7. Slova v textu začínají velkým písmenem.8. Slova v textu začínají velkým písmenem.9. Slova v textu začínají velkým písmenem.10. Slova v textu začínají velkým písmenem.11. Slova v textu začínají velkým písmenem.12. Slova v textu začínají velkým písmenem.13. Slova v textu začínají velkým písmenem.14. Slova v textu začínají velkým písmenem.15. Slova v textu začínají velkým písmenem.16. Slova v textu začínají velkým písmenem.17. Slova v textu začínají velkým písmenem.18. Slova v textu začínají velkým písmenem.19. Slova v textu začínají velkým písmenem.20. Slova v textu začínají velkým písmenem.		

Pracovní list 7

Žáci pracují bez textu a svých poznámek. Můžeme tuto aktivitu pojmut jako individuální práci, ale i jako skupinovou - záleží na vyspělosti žáků dané třídy.

QR kód je potřeba doplnit (vybarvit) podle odpovědí na jednotlivé otázky. QR kód umí pracovat s určitou chybovostí, tzn. že QR kód nemusí být stoprocentně správně vyplněn.

Správně vyplněný QR kód:

Pod QR kódem se skrývá odkaz na obrázek, který vysvětluje pojmy utopie a antiutopie.

Utopie - antiutopie - dystopie

UTOPIE (řecky "ú" = ne, "topos" = místo, země); se pojímá jako prozaický žánr fantastické literatury, kde se líčí ideální poměry v pomyslné zemi. **ANTIUTOPIE** a **DYSTOPIE** si jsou jako žánry velmi podobné. Oba pojednávají o fikčních světech a popisují negativní místa. Hrdinové se velmi často snaží ze světa uniknout. V antiutopiích je tento únik až na výjimky neúspěšný, kdežto v dystopiích se únik podaří či na konci svítá určitá naděje.

(zdroj: Malý labyrint literatury, Olga Pavlova: Literární dystopie a pokusy o její vymezení ve světovém a českém kontextu)

S definicí dále pracujeme hromadně a snažíme se dovést žáky k tomu, zda je příběh utopie, antiutopie, či dystopie.

Čtenářský deník

postupný, komplexní

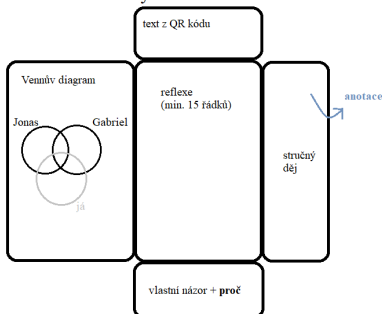
Závěrečnou prací je vytvoření čtenářského deníku. Jednotlivé pracovní listy tvoří jeho jednu součást (vnitřek desek).

Potřeba jsou obyčejné papírové tříchlopňové desky (desky jsou obvykle barevné, je lepší zvolit světlejší barvu, aby písmo žáků bylo vidět).

Přední strana

Rozložené desky

Přední strana desek

- 2 hvězdičky: 2 obrázky, které symbolizují, že je Jonas jiný
- citace: uvedení bibliografických údajů

Rozložené desky - levá část

- Vennův diagram: porovnejte postavy Jonase a Gabriela - to, co mají společného, je v průsečíku

kružnic; můžete zkusit přidat i svou osobu, tj. porovnejte sebe a zmiňované postavy

Rozložené desky - vnitřní část

- reflexe: zamyšlení na celou knihu/detailem/postavou/postavami/předmětem apod.; jedná se o vaše hlubší zamyšlení

Spodní chlopeň

- vlastní názor: uveďte, co se vám na knize líbilo/nelíbilo, a především uveďte proč

Horní chlopeň

- text z QR kódu

Postranní chlopeň

- jedna strana: stručný děj
- druhá strana: anotace

Anotace může působit některým žákům větší problémy. Je potřeba, aby si uvědomili, že *nesmí* obsahovat spoilery, tj. informaci, která prozrazuje klíčovou část děje, například rozuzlení, a závěr